

Вступ

Розділ 1. Митне оформлення товарів при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності

1.1 Поняття митного оформлення експортно-імпортних операцій

1.2 Принципи митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств

1.3 Особливості митного оформлення при здійсненні імпорту квітів

Розділ 2. Оцінка ефективності здійснення митного оформлення на ТОВ "КОМПАНІЯ НАСІННЕВОЇ ТОРГІВЛІ"

2.1 Характеристика підприємства ТОВ "Компанія насінневої торгівлі"

2.2 Аналіз фінансового стану ТОВ "Компанія насінневої торгівлі"

2.3 Дослідження митних процедур при здійсненні підприємством імпортних операцій

Розділ 3. Шляхи вдосконалення системи митного оформлення товарів на прикладі підприємства ТОВ "КОМПАНІЯ НАСІННЕВОЇ ТОРГІВЛІ"

3.1 Основні напрямки спрощення процедур митного оформлення

3.2 Удосконалення організації митного оформлення товарів при здійсненні імпортних операцій підприємством

3.3 Оцінка ефективності удосконалення митних процедур на прикладі ТОВ "Компанія насінневої торгівлі"

Висновки та пропозиції

Список використаної літератури

Додатки

Вступ

Зовнішньоекономічні зв'язки на сьогодні - це об'єктивно обумовлена необхідність, важливий фактор економічного зростання, невід'ємна складова національного процесу розширеного відтворення. Вони все більшою мірою визначають не тільки темпи і пропорції процесу виробництва, але й обміну та розподілу.

Державна митна служба України є центральним органом виконавчої влади, який забезпечує проведення в життя державної митної політики, організовує функціонування митної системи, здійснює керівництво дорученою йому сферою управління, несе відповідальність за її стан та розвиток. Окремими завданнями ДМСУ є здійснення митного контролю і оформлення товарів та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України, організація боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил.

За останній час почастишали такі порушення як декларування товарів не за своїм найменуванням, заниження митної вартості товарів тощо. Вирішення цих складних питань потребує спеціальних знань не тільки з митної справи, а й з товарознавства та

експертизи товарів. Тому питання вивчення порядку митного контролю та оформлення товарів, порядку проведення експертизи, правил визначення митної вартості не втрачають своєї актуальності і набувають особливого значення на сучасному етапі. Ці обставини і обумовили вибір теми, мети та завдань курсової роботи.

Підвищення якості обслуговування зовнішньоекономічних операцій - одна з головних задач розвитку економіки нашої країни. В останні роки у всіх передових у технічному відношенні країнах відзначається зростаючий інтерес до підвищення якості

обслуговування експортно-імпортних операцій.

Виходячи із зазначеного вище, та враховуючі стрімкі темпи росту ринку рослин та супутніх товарів, вважаємо, що обрана тема для курсової роботи є актуальною.

Проблема правового забезпечення, що регулює митну діяльність розв'язана ще недостатньо. Про це свідчать часті зміни і доповнення до чинних митних законів.

Процес формування митного законодавства започатковано у 1991 році. Серед останніх митних нововведень важливого значення набув вступ у силу 1 січня 2005 року нового Митного кодексу України.

Мета дипломної роботи - дослідити та описати процедуру митного оформлення та контролю товарів під час переміщення через митний кордон України.

Відповідно до мети роботи необхідно було розв'язати такі завдання:

дослідити проведення митного контролю та оформлення товарів на українських митницях;

вивчити основні вимоги до митного оформлення зовнішньоекономічних операцій продукції, яка перевозиться через кордон підприємством, обраним у якості бази практики;

запропонувати заходи, що будуть сприяти удосконаленню процедур митного контролю та оформлення товарів.

Об'єктом досліджень є нормативна документація на перетин кордону, законодавча база митної служби, сертифікати якості.

Предметом дослідження є порядок оформлення товарів при переміщенні через митний кордон України.

Методи дослідження: аналіз предметної області, статистичні методи, аналітичні методи.

Інформаційною базою під час написання курсової роботи були праці таких відомих в Україні і за кордоном авторів як Захаренко Н.А., Борзенков І., Гришин А., Дерев'янка С., Ксенз Л., Лісовенко М., Макаренко О.В., Мілейко Я., Мовчан В., Омельченко Е., Циганок А., Шаренко С., Мазаракі А.А. та інших. Крім того, використовувались нормативні документи Київської регіональної митниці, звітні бухгалтерські документи підприємства.

Структурно дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку і списку використаної літератури. У першому розділі розглянуті теоретичні засади митного оформлення товарів при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. У другому розділі дана оцінка ефективності здійснення митного оформлення на підприємстві. У

третьому розділі розроблені шляхи вдосконалення системи митного оформлення товарів на підприємстві.

Розділ 1. Митне оформлення товарів при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності

1.1 Поняття митного оформлення експортно-імпортних операцій

Митне оформлення - це сукупність дій, пов'язаних з пропуском в Україну чи за її межі (в тому числі за умов тимчасового ввезення чи тимчасового вивезення) товарів, майна та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України. Воно здійснюється службовими особами митниці з метою забезпечення митного контролю та із застосуванням засобів державного регулювання ввезення чи вивезення товарів та інших предметів.

При цьому під товарами розуміють будь-яку переміщувану через митний кордон України продукцію, в тому числі продукцію, на яку поширюються права інтелектуальної власності, послуги, роботи, які є об'єктом купівлі-продажу або обміну. Майном вважаються будь-які переміщувані через митний кордон предмети, продукція, що належать суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності і не призначені для купівлі-продажу.

Обов'язковою умовою митного оформлення на вантажі є їх декларування.

Декларування - це заява за встановленою формою точних даних про мету переміщення через митний кордон товарів та інших предметів і про самі товари та інші предмети, а також будь-яких відомостей, необхідних для митного контролю та митного оформлення. Декларування здійснюється безпосередньо власником або на підставі договору іншими підприємствами, що допущені митницею до декларування. Підприємства допускаються митницею до декларування на підставі свідоцтва про визнання їх як декларантів.

В ЄСРП вантажну, митну декларацію (ВМД) вперше почали застосовувати з 1 вересня 1989 р. З 1 січня 1993 р. ВМД використовується для декларування і митного оформлення товарів та інших предметів, які переміщують через митний кордон України.

Для отримання або відправлення вантажів за кордон суб'єкт ЗЕД повинен пройти на митниці процедуру акредитації. На митницю, що обслуговує район реєстрації підприємства, подаються такі документи:

облікова картка суб'єкта ЗЕД;

свідоцтво про державну реєстрацію;

свідоцтво облстатуправління Мінстатистики про надання підприємству статистичних кодів;

статут підприємства та його нотаріально завірену копію;

довідку обслуговуючого банку про відкриття рахунків;

довідку про декларування валютних цінностей, завірену печатками податкової інспекції та уповноваженого відділення Національного банку.

Після отримання облікової картки суб'єкта ЗЕД підприємства можуть декларувати вантажі. Товари або майно, вартість яких перевищує 100 дол. США, декларуються

митницею за умов наявності відомостей про нього у вантажній митній декларації. На товари, вартість яких нижча 100 дол. США, ВМД не заповнюється. Такий товар декларується на підставі відомостей про них в супровідних та інших документах. Вантажна митна декларація є уніфікованим документом, сформованим у відповідності до міжнародних стандартів аналогічних документів інших країн. Вона містить точні дані про мету переміщення через митний кордон товарів та інших предметів, про самі товари та інші предмети, прь відправника, отримувача та декларанта вантажу, спосіб і порядок переміщення вантажів, умови поставки, спосіб розрахунків. Вносяться інші відомості, необхідні для митного оформлення, в тому числі і про нарахування митних та інших обов'язкових платежів. Декларація виконує також обліково-статистичну та правоохоронну функції.

Крім класичної ВМД існує два різновиди ВМД: попередня і загальна. Якщо на момент надходження транспортних засобів, товарів та інших предметів подання належним чином оформленої ВМД з об'єктивних причин неможливе, оформлюється попередня ВМД і здійснюється випуск вантажів у вільне використання під зобов'язання керівника підприємства про подання ВМД, оформленої за правилами, у термін до 10 днів. При регулярному переміщенні через митний кордон тією самою особою однорідних товарів за одним контрактом в незмінному режимі видається загальна ВМД, що діє впродовж місяця. Після закінчення термінів подається ВМД, оформлена в повному обсязі, на вантаж, випущений у вільне використання за повний період або в рахунок цих ВМД.

Вантажна митна декларація складається з 5-х однотипних зброшурованих аркушів встановленої форми (додаток Е2). У необхідних випадках використовують додаткові аркуші, що дає можливість декларувати одночасно до 100 найменувань товарів та інших предметів однієї партії і щодо яких встановлено єдиний митний режим. Митний орган залишає собі два аркуші декларації і відповідні додаткові аркуші до неї для державного митного контролю. Один аркуш використовують для державної статистики, а другий повертають декларанту. Бланк вантажної митної декларації має 4 розділи, позначені літерами А, Б, С, Д, і 54 графи, позначених арабськими цифрами або цифрою і буквою (наприклад, 15а, 17а). Частина граф містить підрозділи. Розділи і графи (за незначним винятком) супроводжуються текстовими позначеннями, що вказують на відомості, про які має заявити декларант.

У відповідності до вимог заповнення певних типів вантажної митної декларації декларант самостійно вписує відомості у необхідні графи декларації. Графу 47 і розділ В (йдеться про нарахування обов'язкових платежів) декларант може не заповнювати з метою прискорення проходження вантажів через митний кордон. Якщо ця графа і розділ декларантом не заповнені, це робить митний орган. Розділи А, С, Д, заповнюються виключно митним органом після декларування товарів та інших предметів і пред'явлення їх декларантом до митного оформлення.

Якщо для зазначення необхідних відомостей, що вимагаються у відповідній графі, не вистачає місця, їх можна подавати на зворотному боці декларації. Такий запис засвідчується декларантом, а у графі роблять позначку "див. на звороті". На зворотному боці документа допускається прославлення відміток і штампів інших

контролюючих органів: санітарного, ветеринарного, фітосанітарного, радіологічного, екологічного тощо. ВМД і додаткові аркуші до неї заповнюються українською (російською) мовою на друкарській машинці або комп'ютері.

Існують також певні правила заповнення вантажної митної декларації для різних випадків переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України: експорт товарів, експорт майна, експорт комплектного об'єкта, ордерні поставки, транзит іноземних товарів через територію України, імпорт товарів майна комплектного об'єкта тощо.⁷ В окремих випадках при розмитненні вантажів по експортно-імпортних операціях мають пред'являтися такі документи:

ліцензія на експорт або імпорт товарів, що підпадають під режим ліцензування, квотування. Вимагається з метою встановлення раціональної структури експорту та захисту внутрішнього ринку України;

дозвіл на переміщення через митний кордон зброї, боєприпасів, вибухових, сильнодіючих та отруйних речовин, який видається урядовою комісією з експортного контролю;

дозвіл на вивезення за кордон історико-культурних цінностей. Видається закладами Міністерства культури України;

дозвіл на переміщення через митний кордон України ліків, медичних препаратів та джерел іонізуючого випромінювання. Видається закладами Міністерства охорони здоров'я України;

сертифікат відповідності або свідоцтво про визнання іноземного сертифіката на продукцію, що підлягає обов'язковій сертифікації. Видається органами Державного комітету України із стандартизації, метрології та сертифікації;

документ, що підтверджує повноваження суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності при експорті окремих видів товарів. Вимагається з метою захисту державних економічних інтересів;

документ, що підтверджує реєстрацію контракту на експорт окремих видів товарів у Міністерстві зовнішніх економічних зв'язків та торгівлі України;

довідка про надходження попередньої оплати за продукцію, що відвантажується в країни СНД. Мета - контроль за надходженням на територію України коштів за зовнішньоекономічними контрактами. Видається банками, уповноваженими Національним банком України;

довідка про декларування валютних цінностей, доходів та майна, що належать резиденту України і перебувають за її межами (додаток Е1). Необхідна з метою контролю за вчасним надходженням на територію України валютних коштів за експортними контрактами. Видається регіональними управліннями Національного банку України та органами податкової інспекції;

лист-підтвердження галузевого міністерства чи комітету про призначення товарів, що постачаються за держзамовленням чи держконтрактом. Таке підтвердження необхідне, оскільки товари, що надходять в Україну за держзамовленням чи держконтрактами, звільняються від обкладення митом;

довідка обласного управління сільського господарства і продовольства. Необхідна для товарів, що імпортуються сільськогосподарськими товаровиробниками і

звільняються від обкладення митом.

підтвердження Кабінету Міністрів України про те, що товар надходить як гуманітарна чи технічна допомога, оскільки такі товари за поданням Кабінету Міністрів можуть звільнитися від обкладення митом;

підтвердження про закупівлю товару за рахунок коштів Державного валютного фонду України, республіканського (Республіки Крим), місцевих валютних фондів, іноземних кредитів, що надаються під гарантію Кабінету Міністрів, оскільки ці товари, звільняються від обкладення митом. Надається Кабінетом Міністрів України або Міністерством фінансів.

підтвердження Агентства міжнародного співробітництва та інвестицій про надходження товарів та обладнання з країн ЄС для виконання проектів за програмою TACIS. Такі товари за поданням Агентства звільняються від обкладення митом; дозвіл Державного комітету з науки і техніки про звільнення від обкладення митом приладів, обладнання, науково-технічної літератури тощо;

сертифікат походження товару (додаток Е3). Необхідний для визначення країни походження товару, що імпортується та відповідного надання пільг, якщо в конкретному випадку такі пільги передбачені;

інвестиційне повідомлення, необхідне для підтвердження факту, що товар надходить в Україну в рахунок іноземних інвестицій. Видається місцевими органами влади; рахунок-фактура: виписується продавцем на партію товарів, що відправляються, у ньому містяться відомості про кількість товару, ціну за одиницю товару і загальну суму партії товару (додаток Е1);

транспортні документи. Перш за все, це товарно-транспортні накладні, коносамент (додаток Е5), якщо вантаж доставляється морем; міжнародна транспортна накладна (CMR) або корнет - TIR, якщо вантаж доставляється автотранзитом через декілька країн Західної Європи.

Для розмитнення вантажу по експортно-імпортних операціях обов'язково потрібно пред'явити документи, що підтверджують проведення платежів по отриманому або відправленому вантажу. До митних платежів, які справляються митними органами, належать:

мито;

плата за проведення митних процедур;

утримання акцизу при перетинанні кордону;

нарахування та сплата податку на добавлену вартість при імпорті товарів, майна та інших предметів.

Проблемі митного оформлення товарів приділяється значна увага в наукових дослідженнях, адже час роботи власне української митниці обраховується 15 роками, тому існують дуже багато проблем при митному оформленні. Насамперед це значні розбіжності в законодавстві, тому одні й ті ж положення закону можуть бути по трактовані по-різному.

Так в статті Рівного М.П. „Митниця має сприяти зовнішній торгівлі та бути прозорою і прогнозованою" [57] аналізуються проблеми і перспективи української митниці та ті досягнення й набутки, що були здійснені протягом останніх років. У лютому 2002

року Колегія Держмитслужби затвердила Основні напрями розвитку Державної митної служби України на 2002-2004 роки. Сьогодні ми вже бачимо перші позитивні результати впровадження цього документа. Зроблено реальні кроки у напрямку суттєвого покращення роботи митної системи.

До позитивів належить віднести і те, що значно збільшилися платежі до держбюджету, вдосконалено організацію боротьби з контрабандою та порушеннями митного законодавства, посилено взаємодію із правоохоронними органами, зроблено серйозні кроки у напрямку поглиблення співпраці із митними службами сусідніх держав. Завершено аналіз діючої нормативно-правової бази і вже розпочато масштабну роботу з її удосконалення. Проте резервів залишається ще багато, далеко не всі проблеми розв'язано, отже, працювати є над чим.

Сьогодні боротьба з контрабандою, яка проводиться правоохоронними органами, зводиться до надання "посильної" допомоги митникам, а точніше - до виявлення недоліків у роботі митниці. Але це абсолютно не відповідає тим завданням та повноваженням, які покладено на правоохоронців. Отже, потрібно об'єднати зусилля всіх правоохоронних органів для виправлення ситуації. Кабінетом Міністрів України затверджено "Програму протидії контрабанді та захисту внутрішнього ринку на 2005-2007 роки". Митна служба сьогодні не спроможна самостійно вести системну боротьбу з контрабандою, в неї для цього недостатньо повноважень. Сьогодні повноваження митника дійсні лише у зоні митного контролю. Жодних оперативних заходів самостійно проводити вони не мають права. Тому в пункті пропуску перед митником постає серйозна проблема: проводити поглиблений догляд кожного автомобіля, пасажира, таким чином створюючи кілометрові черги, чи спиратися лише на інтуїцію, яка, на жаль, не завжди спрацьовує.

В статті Чередниченка А.Р. „Реалії нового митного кодексу” [52] маємо аналіз розвитку митної служби та перспектив на майбутнє. Так, автор пише, що прийшов час удосконалювати не тільки роботу митної служби, треба удосконалити митну політику України. Прийнятий новий Митний кодекс - це вже великий крок уперед, проте кардинального перегляду потребують і засоби митного регулювання та технології митного контролю й митного оформлення. Належить встановити чесні та прозорі правила гри. Митниця має сприяти зовнішній торгівлі і при цьому бути прозорою та прогнозованою.

Інша проблема - велика кількість контрольних служб у пунктах пропуску, а також велика кількість дозволів різних інстанцій, які треба зібрати підприємцю для проведення митного оформлення. У всьому світі більшість контрольних процедур щодо якості та безпеки продукції проводиться за місцем реалізації, а не під час увезення.

В новому Митному кодексі найбільше порадувало підприємців відміна митних зборів. Крім того, прозорішими та зрозумілішими стали процедури митного контролю та митного оформлення товарів. У новому кодексі та нормативних документах значно зменшилися можливості для суб'єктивного підходу працівника митниці до того чи іншого суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності. Підприємці можуть заздалегідь отримувати висновки митного органу щодо класифікації товарів, значно прозорішим

є процес визначення митної вартості. З'являються нові терміни - митний перевізник, склад тимчасового зберігання, вантажний митний комплекс та інші.

Митне оформлення розпочинається після подання митному органу митної декларації, а також усіх необхідних для здійснення митного контролю та оформлення документів, відомостей щодо товарів і транспортних засобів, які підлягають митному оформленню.

Засвідчення митним органом прийняття товарів, транспортних засобів та документів на них до митного контролю та митного оформлення здійснюється шляхом проставлення відповідних позначок на митній декларації та інших товаросупровідних документах (ст.72 МК України).

Під час митного оформлення представники підприємств, а також громадяни, що мають належним чином оформлені повноваження щодо товарів і інших предметів, які підлягають митному оформленню, мають право бути присутніми при його здійсненні. Декларанти можуть бути присутніми під час митного оформлення товарів і транспортних засобів, які пред'являються ними для такого оформлення (ст.73 МК України).

У передбачених чинним законодавством України випадках присутність представників підприємств, а також громадян при митному оформленні є обов'язковою. Митне оформлення проводиться українською мовою або на офіційних мовах митних союзів, якщо Україна є їх членом.

З метою митного контролю і митного оформлення митниці на підставі мотивованого письмового розпорядження можуть брати проби і зразки товарів, інші предмети для проведення їхнього дослідження. Проби і зразки товарів та інших предметів беруться в мінімальних кількостях, що забезпечує можливість їхнього дослідження:

- а) щодо встановлення країни походження товарів;
- б) щодо визначення місця товару в тарифній класифікації;
- в) щодо експертиз сертифікації товарів і послуг.

У передбачених законодавством випадках митне оформлення товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон держави, може бути проведене тільки після здійснення ветеринарного, фітосанітарного, екологічного й інших видів державного контролю.

З початком митного оформлення на товари і транспортні засоби поширюється режим, що різко обмежує можливість користування і розпорядження ними. Ніхто не вправі користуватися і розпоряджатися товарами і транспортними засобами, щодо яких митне оформлення не закінчене. Винятки з цього правила встановлені митним законодавством. Митне оформлення здійснюється на підставі закону. Окрім МК України, митне оформлення врегульовано "Положенням про вантажну митну декларацію"З6, яка затверджена постановою КМУ 9 червня 1997 р., та затвердженою наказом № 828 ДМСУ від 30 грудня 1998 р. "Типовою технологією митного контролю і митного оформлення товарів і інших предметів". Загалом процедура митного оформлення з часом стала уніфікованою.

Митне оформлення має формальне визначення. Повне оформлення ВМД полягає у формальній ознаці - проставлені на всіх її аркушах особистої номерної печатки

інспектора митниці.

У різних країнах світу підхід до митного оформлення різний. Так у РФ воно складається із п'яти етапів, в інших країнах - із чотирьох. Існують системи спрощеного митного оформлення. Тим часом, як зазначалось, такі етапи є уніфікованими в межах певних митних союзів.

Відповідно до згаданої Типової технології в Україні передбачено чотири етапи митного оформлення.

Перший етап митного оформлення - попередні операції і перевірка ВМД та інших документів підрозділами митної статистики. Разом із ВМД направляється її електронна копія. Уміщена в ній інформація повинна відповідати тій, яка внесена в оригінал. На підставі подання ВМД підрозділи митної статистики перевіряють факти застосування до даного суб'єкта ЗЕД санкцій за порушення її правил. Перевірка на першому етапі завершується поставленням штамп "Перевірено".

До попередніх операцій належать всі дії, які мають відношення до митної справи дії і передують основному митному оформленню та приведенні товарів і транспортних засобів під визначений митний режим. При попередніх операціях митні органи роблять попереднє митне оформлення, яке спрямоване на недопущення ввезення на митну територію держави і вивезення з цієї території товарів і транспортних засобів, що заборонені до такого ввезення і вивезення, а також ідентифікацію товарів і транспортних засобів для митної мети.

Другий етап митного оформлення - перевірка ВМД і документів, оголошеної митної вартості і нарахування митних платежів відділом митних платежів митниці й відділом тарифів і митної вартості у визначеному Держмитслужбою порядку. Власне, цей етап є аналітичним. Він закінчується проставленням штамп на ВМД "Сплачено".

Третій етап митного оформлення - перевірка вантажним відділом митниці позначених декларантом у ВМД відомостей на відповідність митним правилам та поданим комерційним документам. Після такої перевірки на всіх аркушах ВМД проставляються штамп "Під митним контролем" і реєстраційний номер. Сама ВМД реєструється в журналі обліку вантажних митних декларацій. Після цього ВМД вважається прийнятою для оформлення. Це має і правовий наслідок - з цього моменту декларант відповідає за вказані в ній дані. Ця декларація не може бути відкликана декларантом. Кожній декларації присвоюється реєстраційний номер, який заноситься в журнал обліку ВМД із вказівкою: її порядкового та реєстраційного номерів, типу, відомостей про відправника й отримувача, про особу, яка відповідає за фінансове врегулювання, про декларанта. Якщо буде прийняте рішення про відмову в митному оформленні, то вказується відповідний письмовий документ.

Вантажна митна декларація не приймається до оформлення, якщо вона: направляється без повного комплексу документів, необхідних для здійснення митного оформлення товарів;

заповнена декларантом з порушенням Положення про вантажну митну декларацію; заповнена з підчистками і помилками. Виправлення можуть бути зроблені лише шляхом перекреслення помилкових і внесення правильних відомостей та в інших передбачених законом випадках.

Якщо підстави для відмови в митному оформленні відсутні, то вантажним відділом приймається рішення про здійснення огляду товару. За зверненням особи, яка отримує товар, може бути оформлений Акт про огляд за встановленою формою. Четвертий етап митного оформлення - проведення, в разі необхідності, огляду товару і повне оформлення ВМД. Огляд товару здійснюється за його зовнішніми ознаками вибірково чи повністю. На цьому етапі митниця також може відмовити в митному оформленні товару після прийняття ВМД лише в передбачених законом випадках. Такі випадки є поодинокими.

ВМД вважається повністю оформленою за наявності на всіх її аркушах особистої номерної печатки інспектора митниці, який здійснював митне оформлення. Залежно від митного режиму інспектором вантажного відділу, який завершив митне оформлення, накладається чи знімається митне забезпечення.

Оформлені митницею листи ВМД розподіляються в такому порядку: перший основний лист ("Примірник для митниці") зберігається разом із комплектом документів, на підставі яких здійснювалося митне оформлення в митному підрозділі, що здійснював це оформлення на протязі 12 місяців. Після цього терміну передаються в архів митниці;

другий основний лист ("Примірник для статистики") використовується в підрозділах митної статистики органу ДМСУ;

третій основний лист ("Примірник для митниці") використовується в підрозділах митних прибутків і платежів органу ДМСУ;

четвертий основний лист ("Примірник для митниці") використовується в залежності від виду зовнішньоекономічної операції:

а) під час оформлення товарів, які вивозяться за межі митної території України, лист передається декларанту для доставки разом із товаром в пункт пропускання на державному кордоні України. Після процедури пропускання він передається в архів митниці, що здійснила пропускання товарів через державний кордон;

б) під час оформлення товарів ввозяться на митну територію України, лист передається декларанту;

п'ятий основний лист ("Примірник для декларанта") передається декларанту. В той же час можуть бути передбачені і додаткові листи ВТД (форми ТД-3).

У разі необхідності митні органи вправі видавати засвідчені особистою номерною печаткою інспектора митниці ксерокопії оформленої ВМД. Для обліку таких копій ведеться спеціальний журнал.

При кожному закінченні митного оформлення складається реєстр, в який заносяться всі використані при митному оформленні товару документи. Сам реєстр засвідчується особистою номерною печаткою і підписом інспектора, який закінчив митне оформлення. Він зберігається разом з іншими документами, які слугували підставою для митного оформлення.

Оформлення ВМД свідчить про надання суб'єкту ЗЕД права на розміщення товарів у визначеному митному режимі і підтверджує відзначені у ВТД права і обов'язки щодо здійснення відповідних правових, фінансових, господарських та інших дій.

Митне оформлення здійснюється митним органом, як правило, протягом однієї доби

з часу пред'явлення транспортних засобів і товарів, які підлягають митному оформленню, подання митної декларації та всіх необхідних документів і відомостей. Митне оформлення вважається завершеним після виконання митним органом митних процедур відповідно до заявленого митного режиму.

У той же час митним законодавством передбачено спрощений порядок митного оформлення. У разі переміщення через митний кордон України товарів, необхідних для подолання наслідків стихійного лиха, аварій, катастроф, епідемій, а також живих тварин, органів та інших анатомічних матеріалів людини для потреб трансплантації, товарів, що мають обмежений термін чи особливий режим зберігання, радіоактивних матеріалів, фото-, аудіо - і відеоматеріалів для засобів масової інформації, товарів міжнародної технічної та гуманітарної допомоги, товарів, що переправляються за процедурою МДП, їх митне оформлення здійснюється першочергово у спрощеному порядку. Умови застосування спрощеного порядку митного оформлення визначаються КМ України.

Митний орган вправі відмовити у здійсненні митного оформлення. У разі відмови у митному оформленні та пропускання через митний кордон України товарів і транспортних засобів митний орган зобов'язаний видавати зацікавленим особам письмове повідомлення з зазначенням причин відмови та вичерпним роз'ясненням вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення та пропускання цих товарів і транспортних засобів через митний кордон України.

1.2 Принципи митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств
Територія України, в тому числі території штучних островів, установок та споруд, що створюються в економічній (морській) зоні України, над якими Україна має виключну юрисдикцію Щодо митної справи, становить єдину митну територію. Межі митної території України є митним кордоном України. Митний кордон України збігається з державним кордоном України, за винятком меж спеціальних митних зон. Межі території спеціальних митних зон є складовою митного кордону України. На території України можуть створюватися спеціальні митні зони різного типу. Статус та територія зазначених зон визначається Верховною Радою України відповідно до законів України про спеціальні митні зони.

Україна може укласти з державами двосторонні та багатосторонні договори, які на основі взаємності встановлюють спеціальні митні режими, що передбачають пільгові умови для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності цих держав.

Митні правила мають бути опубліковані не пізніше як за 45 днів до дати введення їх у дію. У разі, якщо зазначені правила не будуть офіційно опубліковані, вони не набирають чинності. Якщо такі правила будуть опубліковані невчасно, датою набрання чинності вважатиметься сорок шостий день з моменту офіційної публікації. Регулювання митної справи здійснюють найвищі органи державної влади та управління України. Так, Верховна Рада України визначає:

головні напрями митної політики України;

структуру системи органів державного регулювання митної справи;

розміри мита та умови митного обкладення;
спеціальні митні зони та митні режими на території України;
перелік товарів, експорт, імпорт та транзит яких через територію України забороняється.

Кабінет Міністрів України забезпечує:

здійснення митної політики України відповідно до законів України;
встановлення розмірів митних зборів і плати за митні процедури;
координацію діяльності міністерств, державних комітетів та відомств України з питань митної справи;
проведення переговорів та укладання міжнародних договорів України з митних питань у випадках, передбачених законами України;
подання на розгляд Верховної Ради України пропозицій щодо системи митних органів України.

Спеціально уповноваженим органом в галузі митної справи є Державна митна служба України, яка є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом. Державна митна служба України приймає нормативні акти тільки відповідно до Митного кодексу та інших законів України.

Безпосереднє здійснення митної справи покладається на митні органи України. Система митних органів України складається з Державної митної служби України, регіональних митниць, митниць, спеціалізованих митних управлінь та організацій, установ і навчальних закладів. Митні органи України, здійснюючи митну політику, розв'язують такі головні завдання:

Митне регулювання ЗЕД підприємств:

захист економічних інтересів України;
контроль за додержанням законодавства України про митну справу;
забезпечення виконання зобов'язань, які впливають з міжнародних договорів за участю України стосовно митної справи;

використання засобів митно-тарифного та позатарифного регулювання при переміщенні через митний кордон України товарів та інших предметів;
вдосконалення митного контролю і оформлення товарів та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України;

комплексний контроль разом з Національним банком України за валютними операціями;

здійснення заходів щодо захисту інтересів споживачів товарів і додержання учасниками зовнішньоекономічних зв'язків державних інтересів на зовнішньому ринку за участю відповідних міністерств;

створення сприятливих умов для прискорення товарообігу та пасажиропотоку через митний кордон країни;

боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил;

співробітництво з митними та іншими органами зарубіжних країн, а також з міжнародними організаціями з питань митної справи;

ведення митної статистики.

Товари та інші предмети, що ввозяться на митну територію України і вивозяться за

межі цієї території, підлягають обкладенню митом. Мито нараховується митним органом України відповідно до положень Закону "Про Єдиний митний тариф" і ставок Єдиного митного тарифу України. Мито йде до державного бюджету України. Митний контроль - це сукупність заходів, здійснюваних митними органами України з метою забезпечення дотримання законодавства країни про митну справу і міжнародних договорів, укладених державою, контроль за виконанням яких покладено на митні органи.

Держава зацікавлена, щоб ЗЕД здійснювалася відповідно до встановленого порядку, який мають знати і якого повинні дотримуватися учасники ЗЕД. Передусім це стосується правильного митного оформлення товарів і транспортних засобів, що стають предметом митного контролю. До цих правил належать:

одержання дозволу на здійснення ЗЕД шляхом реєстрації у відповідних органах держави як господарюючих суб'єктів;

правила укладання договорів, у т. ч. міжнародних контрактів, на виробництво, купівлю, продаж товарів, на товарообмінні

Митний контроль містить сукупність заходів спостереження за об'єктами контролю, перевірки фактичного дотримання митних норм і правил, реагування на встановлені правомірні і неправомірні дії і бездіяльність контрольованих осіб, що мають відношення до переміщення товарів через митний кордон. Сукупність цих заходів залежить від конкретних ситуацій, але в загальному вигляді це - організаційно-управлінські заходи, пов'язані з реалізацією законів та інших нормативних актів про організацію і здійснення митного контролю за визначеними об'єктами, управлінням ними.

Перевірка документів і відомостей, необхідних для митних цілей, полягає у вивченні документів, установленні відповідності їх оформлення і заповнення встановленим правилам і нормам. Ця форма митного контролю може передувати іншим формам митного контролю: огляду, обліку і т.д. Проте в окремих випадках митний контроль може обмежитися тільки перевіркою документів.

За своїм призначенням документи, необхідні для митних цілей, як правило, діляться на такі групи: транспортні, торгові, митні, інші.

До транспортних документів належать: накладні, коносаменти, декларації, дорожні відомості, передатні відомості, багажні, інші.

До торгових документів належать: контракти, договори, рахунки-фактури, специфікації, інвойси, пакувальні аркуші, інші.

До митних документів належать документи, що видаються митними органами або оформляються за їх участю, наприклад: ліцензії на відкриття митного складу, складу тимчасового зберігання (СТЗ), магазину безмитної торгівлі; кваліфікаційний атестат фахівця з митного оформлення; документ контролю доставки (ДКД), декларація митної вартості (ДМВ); вантажна митна декларація (ВМД); свідчення про допущення транспортних засобів (контейнерів) для перевезення під митним контролем і т.п. Митне оформлення та митний контроль здійснюються особовим складом підрозділів регіональних митниць і є його повсякденною роботою. Як і будь-яка діяльність, робота з виконання митного контролю та митного оформлення потребує належної

організації. Всі операції, які здійснюються в процесі митного оформлення та контролю, мають бути належним чином упорядковані та відображені в нормативних актах (документах), технологічних схемах, порядках, що визначають правову основу та послідовність дій співробітників митниці. Така робота проводиться в митних органах України Управлінням організації митного контролю Держмитслужби України та відділами організації митного контролю регіональних митниць. У митницях функція з організації митного контролю покладається на одного із заступників начальника митниці або на один чи кілька спеціально створених підрозділи.

В статті Лисичко О.Н. „Перспективи наближення української митниці до європейських стандартів” [64] аналізуються основні заходи, що були здійснені з початку 2005 року в плані реорганізації української митниці для полегшення процедури перетину кордону. Так, з 30 квітня 2005 р. введено в дію Порядок митного оформлення товарів за принципом "єдиного вікна" та контролю товарів і транспортних засобів за принципом "єдиного офісу". Підготовлено проект наказу про створення сприятливих умов для учасників транзитних перевезень. Досягнуто рішення про можливість митного оформлення вантажів на підставі ветеринарного свідоцтва (протягом однієї доби, раніше затримки сягали до 10 днів). Також суб'єктам ЗЕД надано можливість отримувати від митних органів попередні рішення про класифікацію товарів.

Проведено об'ємну роботу з удосконалення порядку декларування товарів. Зокрема розроблено проект постанови КМУ, який передбачає надання Держмитслужбі права на визначення порядку анулювання ВМД, спрощено порядок заповнення граф ВМД, відмінено подання декларації зобов'язання. З метою максимального сприяння сумлінним суб'єктам ЗЕД у 2005 році 16 з них внесено в реєстр сумлінних вітчизняних підприємств (проти 3 у 2004 році). Готується до затвердження наказ про внесення до цього реєстру ще 11 суб'єктів ЗЕД. Передбачається максимальне спрощення критеріїв оцінки підприємств резидентів, щодо товарів яких може встановлюватися спрощений порядок застосування процедур митного оформлення. На сьогоднішній день переглянуто базу нормативних документів і скасовано 122 накази та 334 розпорядчих листи ДМСУ як такі, що стримували розвиток ЗЕД. За поданням ДМСУ 27 серпня 2005 року Урядом схвалено проект постанови, яким відмінено вимоги подання копії ВМД з країни експорту. Також завершується погодження з міністерствами та відомствами проекту нормативного акту ДМСУ, що передбачає зменшення кількості оригінальних примірників декларації митної вартості з трьох до одного.

Згідно з наказом ДМСУ № 314 від 20.04.2005 р. „Про затвердження Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації” для здійснення митного контролю й митного оформлення товарів та інших предметів декларант подає митному органу документи й потрібну кількість їх копій, наведені нижче: [8]

1. Документи, що підтверджують повноваження декларанта на здійснення декларування товарів та інших предметів.

Це такі документи:

Договір про проведення декларування на договірній основі - документ, що підтверджує наявність договірних відносин із суб'єктом підприємницької діяльності, який переміщує товари та інші предмети. Вимагається при зверненні до митного органу підприємства, що здійснює декларування на договірній основі.

Свідоцтво на право здійснення декларування на договірній основі підтверджує повноваження підприємства, що здійснює декларування на договірній основі, дається ДМСУ України.

Кваліфікаційне свідоцтво особи, уповноваженої на декларування підтверджує повноваження особи, що безпосередньо декларує товари митному органу. Додатково надається паспорт цієї особи. Видається митницею після складання даною особою іспитів. Використання регламентується Наказом ДМСУ від 22.07.97 № 340 "Про затвердження Положення про діяльність підприємств, що здійснюють декларування на підставі договору".

Лист-узгодження - документ, що використовується для здійснення декларування товарів та митного оформлення поза місцем державної реєстрації суб'єкта ЗЕД. Видається митним органом за місцем акредитації суб'єкта господарської діяльності. Не видається при імпорті підакцизних товарів (за винятком нафтопродуктів).

2. Облікова картка суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності. Облікова картка - це документ, який підтверджує поставлення на облік (акредитацію) суб'єкта ЗЕД у митних органах України. Вимагається при здійсненні будь-яких операцій у митних органах. Використання регламентується Наказом ДМКУ від 31.05.96 № 237 "Про затвердження Порядку ведення обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в митних органах". Облікова картка заноситься в графу 44 ВМД за кодом 9020. [11]

3. Вантажна митна декларація, заповнена згідно з обраним митним режимом.

Вантажна митна декларація - письмова заява, яка містить у собі відомості про товари та інші предмети й транспортні засоби, мету їх переміщення через митний кордон України або відомості про зміну митного режиму щодо цих товарів, а також інформацію, необхідну для здійснення митного контролю, митного оформлення, ведення митної статистики, нарахування митних платежів. Оформлюється на бланках встановленої форми МД-2, МД-3, МД-8. Не складається на товари фактурною вартістю до 100 \$ США (за винятком товарів, що підлягають експортному контролю та імпортованих товарів, на які встановлено акцизний збір).

4. Декларація митної вартості за формою ДМВ-1, ДМВ-2, ДМВ-3. Це заява особи митному органу за встановленою формою відомостей щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи по відношенню до яких застосовується митний режим. Використовується згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 28.08.03 р. № 1375 "Про затвердження Порядку декларування митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України" та згідно з Наказом ДМСУ від 02.12.03 р. № 828 "Про затвердження Порядку заповнення декларації митної вартості". [15]

5. Товаротранспортні й інші товаросупровідні документи.

1). Документи, які супроводжують транспортні засоби. Свідчать про укладення

договору на перевезення вантажів. Залежно від обраного виду транспорту, яким переміщуються вантажі, у якості товаротранспортного документа може використовуватись: міжнародна автомобільна накладна (CMR) - вноситься в графу 44 ВМД за кодом 2730; авіаційна вантажна накладна (Air Waybill); залізнична накладна; коносамент (Bill of Lading); інші встановлені документи.

Документи, що підтверджують витрати на доставку товарів застосовуються в комерційній практиці для оформлення відповідних угод та використовуються декларантами для визначення митної вартості товарів. В якості таких документів можуть використовуватися:

документ, що визначає відносини сторін в угоді по наданню послуг по доставці товарів від місця відправлення до місця призначення;
рахунок-фактура від виконавця угоди доставки, що містить реквізити сторін, суму та умови платежу, а також предмет платежу;
банківські платіжні документи, що підтверджують факт сплати послуг по доставці у відповідності до виставленого рахунку-фактури.

2). Комерційні документи:

Рахунок-фактура (invoice, rechnung) - документ, який супроводжує переміщувати через митний кордон України товари й інші предмети, вказує їх вартість та дозволяє їх ідентифікувати. Вноситься в графу 44 ВМД за кодом 3380.

Використовуються для здійснення взаєморозрахунків сторін - контрагентів угоди. Є основним документом, на підставі якого декларант визначає митну вартість товарів, що переміщуються через митний кордон України.

3). Зовнішньоекономічний договір (контракт) - матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, якщо інше не встановлено законом або міжнародним договором України, та спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності. Договір вноситься в графу 44 ВМД за кодом 4010, а доповнення до нього - 4040.

Для здійснення зовнішньоекономічної діяльності складається у письмовій формі. [8]

6. Дозволи й сертифікати вповноважених державних органів (у встановлених законодавством випадках) та інші документи, зазначені в графі 44 ВМД. Це такі документи:

1) Довідка про проведення декларування валютних цінностей підтверджує відсутність незаконного знаходження валютних цінностей, доходів та майна, що належать резиденту України і знаходяться за її межами. У разі відсутності таких цінностей, надається довідка про відсутність валютних цінностей, доходів та майна, що належать резиденту України і знаходяться за межами України. Щоквартально поновлюється у Державній Податковій Адміністрації України та Національному Банку України до 15 числа місяця наступного кварталу (для спільних підприємств до 20 числа). Завжди вимагається при здійсненні декларування товарів (предметів) митним органам. Вноситься в графу 44 ВМД за кодом 6001.

2) Сертифікат відповідності - документ, що видається Державним Комітетом України з питань технічного регулювання та споживчої політики України або уповноваженим

(акредитованим) ним органом та підтверджує відповідність продукції (товару), яка ввозиться і реалізується на території України, обов'язковим вимогам норм і стандартів, що діють в Україні. Цей дозвіл державного органу регулює сертифікацію сільгосппродукції.

3) Свідоцтво про визнання - документ, що видається Державним Комітетом України з питань технічного регулювання та споживчої політики або уповноваженим (акредитованим) ним органом на підставі іноземного сертифіката та підтверджує відповідність продукції (товару), яка ввозиться і реалізується на території України, обов'язковим вимогам норм і стандартів, що діють в Україні.

4) Фітосанітарний сертифікат - документ, який повинен бути при транспортних документах, що супроводжують підкарантинний вантаж. Видається державними органами з карантину й захисту рослин країни-експортера. Вимагається при ввезенні та митному оформленні підконтрольних товарів. Заноситься в графу 44 ВМД за кодом 6841. [9]

Висновок санітарно-епідеміологічної експертизи є необхідним документом для ввезення санітарно-гігієнічних виробів. Цей документ заноситься у графу 44 ВМД під кодом 6852.

5) Сертифікат про походження товарів форми СТ-1 - документ встановленої форми, який застосовується для підтвердження країни походження товару. Видається уповноваженими органами (як правило, це Торгово-промислові палати країни-виробника товару). Сертифікат надається митним органам України в надрукованому вигляді, без підчисток та виправлень, російською мовою. У графу 44 ВМД цей документ заноситься за кодом 6866.

Строк дії сертифіката форми СТ-1 не може перевищувати 12 місяців від дати його видачі. У разі втрати сертифіката про походження допускається подання митному органу офіційно завіреного дублікату сертифіката.

У встановлених законодавством випадках надання сертифікату про походження товару є обов'язковим, а саме у випадках ввезення продуктів для продажу населенню. Надання сертифіката походження регламентується Законом України ВР "Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції" від 17.07.97 № 468/97-ВР. [7]

7. Документи, зазначені в графі 40 ВМД: (номер вантажної митної декларації на ввезення давальницької сировини, відомості про ВМД, на підставі якої товари, що реекспортуються, при ввезенні на митну територію України були розміщені в певний митний режим, або зазначаються відомості про ВМД, за якою товари, що реімпортуються, були оформлені в митний режим експорту. Якщо після ввезення на митну територію України товари були розміщені в інший митний режим, ніж митний режим реімпорту, то додатково зазначаються відомості про ВМД, згідно з якою здійснювалося таке розміщення)

8. Реєстр документів, завірений підписом і печаткою декларанта

9. Листок проведення митного контролю й митного оформлення товарів та інших предметів за ВМД.

Митне оформлення - виконання митним органом дій (процедур), які пов'язані із

закріпленням результатів митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, і мають юридичне значення для подальшого використання цих товарів і транспортних засобів [1].

1.3 Особливості митного оформлення при здійсненні імпорту квітів

Зовнішньоекономічна діяльність і насамперед зовнішня торгівля пов'язані з переміщенням через митний кордон країни як юридичними, так і фізичними особами товарів і транспортних засобів. При цьому товари і транспортні засоби підлягають митному контролю і митному оформленню - держава заінтересована, щоб ЗЕД здійснювалася відповідно до встановленого порядку, який мають знати і якого повинні дотримуватися учасники ЗЕД. Передусім це стосується правильного митного оформлення товарів і транспортних засобів, що стають предметом митного контролю. До цих правил належать: одержання дозволу на здійснення ЗЕД шляхом реєстрації у відповідних органах держави як господарюючих суб'єктів; правила укладання договорів, у т. ч. міжнародних контрактів, на виробництво, купівлю, продаж товарів, на товарообмінні (бартерні) операції, на транспортування, навантажувально-розвантажувальні, страхові та інші операції, пов'язані зі збереженням, експертизою товарів і т.п.; одержання відповідних ліцензій на імпорт або експорт визначених видів товарів, дозволів на вивіз або ввезення встановлених обсягів товарів або на визначену суму (кількісних або вартісних квот), тобто вжиття заходів економічної політики; оформлення відповідних товаросупровідних, транспортних та інших документів, що відображають усі необхідні питання стосовно найменування, якості, кількості, класифікації товарів відповідно до ТН ЗЕД, їх вартості, її складових елементів, умов постачання, страхування, транспортування і т.п.; сплата відповідних податків, мит і зборів або надання гарантій такої сплати; доставка товарів і документів в узгоджені місце і час; декларування товарів митним органам для здійснення митного контролю і митного оформлення; розміщення товарів і транспортних засобів на склади тимчасового зберігання або в інші місця в зоні митного контролю [21, с.175].